

Štědrá

Kraj: Karlovarský

Správní obvod: Karlovy Vary

Nadmořská výška: 583 m n. m.

Počet obyvatel: 530

Adresa URL: www.stedra.cz

Okres: Karlovy Vary

GPS souřadnice: 50.058204N, 13.114166E

První pís. zmínka: 1239 (783 let)

PSČ: 364 52

Památky a zajímavosti Štědrá

Významnou památkou je původně gotický kostel Narození Panny Marie. První zmínka o kostelu Narození Panny Marie ve Štědré pochází z roku 1360, kdy je uváděn jako farní. Patronátním právem k farnímu kostelu tehdy disponovali Rýzmburkové. Z původní gotické stavby, datované do první třetiny 14. století, se dochovala sakristie. Ve 2. polovině 17. století byl kostel barokně přestavěn a rozšířen. Roku 1718 proběhla úprava exteriéru a oken. Následky poválečné devastace odstranila nedávná důkladná oprava kostela.

Jednolodní obdélný kostel stavba s trojboce uzavřeným presbytářem krytý valbovou střechou. V západním průčelí je připojena hranolová věž, částečně vztažená do hmoty stavby, s cibulovou bání. Na severní straně je přistavěna čtvercová sakristie a na jižní straně patrová oratoř.

Vnější stěny kostela jsou hladké s oválnými, na věži obdélnými, polokruhově zakončenými okny a s obdélnými portály. Střecha je valbová, šindelová a na věži je šindelová bání s lucernou.

Presbytář je členěn pilastry a sklenut valenou klenbou s lunetami, v lodi je strop s fabionem. Dřevěná kruchta na sloupcích s kuželkovým zábradlím, vyběhá uprostřed polokruhovými a po stranách čtvrtkruhovými oblouky do lodi. Dřevěná chórová přepážka z 1. čtvrti 18. století, bohatě vyřezávaná s akanty, festony a rozetami. Sakristie s hrotitým oknem ve východní straně je sklenuta křížovou klenbou s klínovými žebry, klínovými konzolami a kruhovým svorníkem s růžicí.

Vnitřní zařízení kostela tvoří raně barokní výklenkový hlavní oltář z let 1660-70 s kulovitě řazenými sloupy a boltcovými křídly, ve výklenku s muší je pozdně gotická socha Panny Marie (Madony) z 2. poloviny 15. století, v nástavci obraz Nejsvětější Trojice, po stranách oltáře dřevěné sochy sv. Václava a sv. Ludmily, nad brankami sochy sv. Františka a sv. Antonína, všechny z 1. poloviny 18. století. Portálové boční oltáře u triumfálního oblouku z 1. poloviny 18. století s pilíři a sloupy postavenými na koso, s úseky kladí a polokruhového štítu se soškami andílků. Na oltáři Božského srdce obraz sv. Jana Nepomuckého, dřevěné sochy sv. Fabiána a sv. Šebastiána a novodobá socha Krista. Na protějším oltáři je umístěn obraz sv. Jeronýma (?) a dřevěné sochy dvou řeholnic s nástroji Kristova umučení. Na menze je pak soška sv. Jana Nepomuckého. Oltář sv. Anny (v lodi) je barokní z poslední čtvrti 17. století, portálový, sloupový s vyřezávanou predelou a křídly, s obrazem sv. Anny s dítětem Marií, v nástavci obraz Korunování Panny Marie a sošky andílků. Kazatelna je z doby kolem roku 1800 s volutami a soškou sv. Jana Nepomuckého na stříšce. Bohatě vyřezávané lavice jsou z téže doby. Varhany z 1. poloviny 18. století jsou zdobené řezbami. V lodi jsou dva protějškové obrazy sv. Jana Nepomuckého z 2. poloviny 18. století a čtrnáct zastavení křížové cesty, řemeslná práce z doby kolem roku 1800. Na kamenném podstavci pod baldachýnem je dřevěná socha Panny Marie (Madony) z poloviny 18. století.

Barokní kaple stojící na malém návrší v severovýchodní části obce Štědrá, bývala na počátku 21. století v dezolátním stavu. V průběhu let 2007 a 2008 opravilo kapli občanské sdružení Za obnovu obce Štědrá, díky příspěvku 40 tisíc Kč z rozpočtu Karlovarského kraje z fondu na obnovu kulturních památek a památkově hodnotných objektů. Opravy začali v říjnu 2007, kaple dostala novou omítku a novou střešní krytinu, byla vybudována opěrná zídka a přístupové schody. Práce provedla firma p. Chrenáka z Toužimi a celkové náklady na opravu kaple se vyšplhaly na 73 tisíc Kč. Obdélná barokní kaple krytá valbovou, původně šindelovou střechou. Nad půlkruhově zakončeným obdélným vchodem se zdobenou mříží ve vstupním průčelí se nalézá zprohýbaný barokní štít s nikou. Vnější stěny kaple jsou členěny pilastry při vchodu a lizénovými rámci.

V obci se zachovaly také tři barokní sochy: sv. Jan Nepomucký z roku 1732 a sv. Prokop a sv. František, obě ze 2. poloviny 18. století.

Dnešní zámek ve Štědré vznikl právě za Kokořovců až po roce 1730, kdy byla stavitelem Janem Ondřejem Söllnerem z Útviny provedena přestavba blíže neznámého staršího objektu v západní části vsi. Po dokončení prací sem bylo Ferdinandem Jakubem z Kokořova přeneseno panské sídlo ze Žlutic a zámek se stal rezidencí. Nedlouho poté, roku 1747, musel být zámek pozdně barokně opraven po požáru. Další úpravy z poloviny 19. století přinesly úpravu klasicistních fasád, nový štít zahradního průčelí a novobarokní portikus doplněný balkonem. Za posledního příslušníka rodu Kokořovců Ludvíka se žlutické panství dostalo roku 1876 pod nucenou správu a o deset let později je získal Karel Proksch. Zanedlouho byla na zadlužené panství nucená správa opět uvalena a až roku 1915 jej celé získal rytíř Josef Menčík - Zebinský, kterému patřilo až do roku 1945.

V druhé polovině 20. století byl zámek ve Štědré majetkem československého státu a tak se mu dostalo „péče a údržby“ typické pro toto období. Budovy nebyly využívány, zpustly a dnes jsou na pokraji zkázy. Zřítíl se již portikus v jižním průčelí, střechami zatéká a zdivo se začíná na několika místech trhat a je narušena statika. Odhadované náklady potřebné na opravu budovy činí v současné době více než 20 milionů korun a protože zámek je majetkem obce, lze jen těžko očekávat realizaci tak nákladných oprav. Lze snad jen doufat, že zámek ve Štědré, tvořící spolu s poplužním dvorem a kostelem historicky i památkově významný stavební komplex, získá nakonec nějaké sdružení či nadšená osoba, schopná realizovat jeho záchranu. V tomto směru je zřejmě největší nadějí činnost občanského sdružení Zámek Štědrá - Most pro pěší.

